

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА АГРОБІЗНЕСУ

УДК 331.101.262

ГЕШТАЛЬТ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ

Є. І. Ходаківський, В. П. Якобчук, О. В. Іванюк, М. Ф. Плотнікова, О. В. Мосієнко

e-mail: marianma@yandex.ua

Житомирський національний агроекологічний університет,
Старий бульвар, 7, Житомир, 10008, Україна

Розкрито сучасні форми ноосферного мислення та виховання молоді на основі єдності ментальної та астральної енергетики. З'ясовано особливості соціально-екологічного розвитку сільських територій з застосуванням гештальт-технологій моделювання витоків, що йдуть з ментальності власників домогосподарств у процесі відродження сільських територій на основі створення родових поселень, духовного та фізичного відродження, в яких утворюються підприємницькі, освітні, оздоровні, рекреаційні та туристичні структури. Значну увагу приділено порівняльному аналізу моделей державно-приватного партнерства, публічного управління та державного адміністрування. Окреслено заходи з підвищення ефективності праці та вирішення проблеми зайнятості сільського населення.

Ключові слова: соціалізація, модель сталого розвитку, сільське населення, родові поселення, гештальт-технології.

Постановка проблеми

Необхідність активізації діяльності адміністративно-територіальних утворень на всіх рівнях вимагає більш повного розкриття соціально-екологічних, галузево-технологічних та територіально-економічних особливостей їх розвитку. Динамічний характер формування відносин суспільного сектора в умовах децентралізації управління визначає потребу визначення принципового нових підходів до адміністрування. Специфічні умови природного і соціального середовища сільських територій, становлення яких супроводжується дією ідеологічних, політичних, соціальних і економічних чинників та макро- і мікрорівні та характеризується нестабільністю, посиленням асиметрій та диспропорцій розвитку, що вимагає певних суспільно-економічних та адміністративно-інформаційних впливів для підтримки життєздатності та господарювання населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Роль органів державної влади та управління, місцевого самоврядування та механізмів децентралізації владних повноважень є сферою накових інтересів українських вчених Є. Є. Бойка, В. Борщевського, В. Залізко, В. Збарського, І. Гнибіденка, С. Горлова, Ю. Губені, Г. Кваснікова, В. Кулика, М. Маліка, О. Мельника, О. Павлова, М. Хвесика та ін. Біоекономіка як

об'єкт регуляторного впливу знайшла своє місце в дослідженнях А. Агюілар, М. Бансе, П. Вербург, Д. Віаджі, Г. Волтер, Х. Енрікес-Кабот, Р. Епості, Р. М'барек, П. Новіцкі, Х. Меел, К. Патерманн, А. Пика, А. Табю, С. Урметзер, Ф. Хеллманн, А. Шеппард та інших вчених. Синтелектичні аспекти ноосферного розвитку досліджують О. Вознюк, І. Грабар, Ю. Канигін, М. Плотнікова, Є. Ходаківський та інші. Автори, головним чином, виходять з традиційних позицій розвитку, що наразі склалися, тоді як глобалістичні і, зокрема урбаністичні та соціально-психологічні підходи в управлінні засвідчили потребу пошуку альтернативних шляхів виходу суспільства з екологічної кризи, що сформувало мотиви цього дослідження.

Мета, об'єкт та методи дослідження

Метою дослідження є розробка та поглиблення теоретико-методологічних засад та прикладних положень багатофункціонального сільського розвитку в умовах децентралізації владних повноважень під впливом інтеграційних процесів у світовій економіці як механізму соціально-економічного відродження України. Об'єктом дослідження є управління соціально-екологічним розвитком сільських територій з застосуванням гештальт-технологій. Методика дослідження побудована на базі структурно-логічного конструювання, системних досліджень,

синергетичного аналізу та основних принципів синтелектики, що розглядаються як макроскопічна теорія творчості, що вивчає міжособистісні інтелектуальні зв'язки та механізм формування колективного знання в галузі психології управління людиною-поведінкою на всіх рівнях публічного управління, державного регулювання та їх координації.

Результати дослідження

Прикладом вдалого використання гештальт-технологій може стати ідея підприємства як єдиної родини. Такий образ підприємства, або гештальт, використовується в Японії. Кожен працівник асоціює себе з членом великої родини, керівника з «батьком», колег – з «рідною». Такий гештальт формує «дух підприємства», працівники не сприймається як окремі елементи системи управління, а виступають як «родина» як щось єдине, ціле. У той час, в кожному працівнику відображене підприємство, а відображення структури цілого в її елементі і є рефлексією (термін рефлексія у перекладі з латині означає «відображення»). Метод гештальта допомагає створити цілісну команду, без опори на кожного працівника окремо. Таким чином втілюється принцип командної роботи в чистому вигляді, виконання загальних цілей і завдань, побудова грамотної і злагодженої роботи.

Окрім управління персоналом, гештальт технології ефективно використовують у маркетингу, формуючи попит на новий продукт, що ще не надійшов у продаж. Новий продукт не рекламується, а формується певний образ майбутнього покупця, який неодмінно є власником представленого продукту. Наприклад, гештальтом успішності у 90-х роках був автомобіль марки Мерседес. Попит на представлену марку автомобіля формувалася за рахунок певного образу успішного члена суспільства. Основним, цільовим гештальтом був саме певний образ людини, а проміжним – автомобіль, тобто сам продукт. Осмислення та створення образу відбувається за допомогою рефлексії – відображення певного бачення буття очима різних членів суспільства. Представлена інноваційна технологія маркетингу дозволяє маніпулювати попитом на ринку, за рахунок формування ціннісного образу, який впливає на психологічне сприйняття, а як наслідок – на вибір який робить людина. Розглянемо глибше сутність гештальту як інструмента рефлексивного управління та дамо відповіді на питання, що таке

гештальт, як його людина сприймає, як він діє і які наслідки цієї дії на людину (рис. 1).

Рис. 1. Сприйняття кола (формування образу кола)

Джерело: власні дослідження.

Що ми бачимо? – Коло, що складається з крапок. Не крапки, що формують коло, а саме коло. Форма кола – це гештальт, організуюча сила сприйняття, яка миттєво, швидше ніж ми можемо усвідомити, накладає на зображення певний набір сенсів. Так гештальти управляють сенсами, гештальти – це і є сенси. Наприклад, британські учені відмітили, що людина сприймає слово, яке читає як єдине ціле, а не набір букв. Прикладом гештальту може бути музика. Ми сприймаємо мелодію не як суму окремих нот, а як щось самостійне, єдине, цілісне. Мелодія не складається в нашій свідомості поступово, нота за нотою, але усвідомлюється відразу цілком – як коло з крапок у наведеному вище прикладі.

Складовими елементами психологічного сприйняття гештальта є: об'єкти, оцінки суб'єкта, прогнози і очікування, які суб'єкт вибудовує стосовно цього образу, а також власна оцінка суб'єктом можливого впливу на образ та навпаки – впливу гештальта на розвиток суб'єкта, все перелічене є частинами гештальту. Частини гештальту мають певну ієрархію (міру важливості впливу на загальне сприйняття образу) та гармонічно співіснують одна з одною. При чому, основний образ є цільовим гештальтом, а його складові частини називаються проміжними гештальтами.

Рефлексивний підхід до управління визначається як підхід з використанням прийомів психологічного впливу на суб'єкт управління, де гештальт є одним з інструментів такого впливу. Гештальт працює через образи, асоціації, тобто більш інтуїтивно, тоді як рефлексія спирається на понятійний апарат, мислення і абстракції. У одному випадку усвідомлення і мислення більше задіюються, в іншому випадку – підсвідомість і інтуїція. Можна сказати, що гештальт-технології

працюють на астральному рівні, а рефлексія – на ментальному рівні людини. Але є те, що поєднує рефлексію і гештальт – це процес усвідомлення. В основі гештальта, в його «серці», лежить «awareness» – усвідомлення – «Усвідомлення – як процес!».

Гештальт-технологія, як і кожна техніка, що впливає на людину, зачіпає її психологію та супроводжується рухом енергії. Психологи виділяють три рівні енергії, що рухає психологію людини до змін. Перший рівень – доступна енергія. Вона формується досвідом і доки немає деякої кількості доступної енергії, ніщо не може статися – людина не прагне змін, її все влаштовує. На цьому рівні немає енергії вільного збудження. Необхідний хоч би мінімум вільного збудження. Потрібно мати енергію певного роду: ворожість, любов, радість, що завгодно, хвилювання або тривожність, невдоволення – це і є вільне збудження. Другий рівень – фокусування: людина має вільне збудження, але не знає, що відбувається, тобто психологічне сприйняття ситуації відбувається на емоційному, чуттєвому рівні, коли ще не включені процеси рефлексії, аналізу, сприйняття. Саме тут гештальт найдоречніший. Процеси, які зазвичай вважають гештальтом, краще всього забезпечують фокусування як кількість енергії, яка не лише має місце, а й діє. Третій рівень – енергія оволодіння або привласнення. Припустимо, у людини є енергія – вона член колективу, працівник сфокусувався на ній – це гнів: «Невдоволення рівнем заробітної плати». Саме на цьому рівні має працювати гештальт, який би змінив психологічний стан людини з простого збудження на оволодіння цією енергією. У стані збудження людина ще не привласнює енергію, що створила певний психологічний стан собі – вона шукає винних. Привласнення або оволодіння насправді означає прийняття відповідальності за певний стан на себе.

Вмілий керівник, за допомогою психологічного впливу, створить гештальт, який змінить працівника «невдоволеного» на працівника – «жертву» важкого економічного становища, працівника – «борця» за права колективу, працівника – «незламного», такого, що може витримати будь-які труднощі тощо. Саме при такій зміні людина бере відповідальність на себе, вона володіє енергією, знає, що це таке, і знає, що це належить їй робити. По суті, кінцевий крок гештальт-технологій – прийняття відповідальності за все не на себе, а на образ себе в ситуації. Себе

змінити завжди важко, а от «образ-гештальт» є змінним, рухливим, саме тому гештальт легко пристосовується до ситуації, змінює її, себе, і ліквідує проблему. Зміни відбуваються не через примус, спроби переконання чи інтерпретацію, а через сприйняття та розуміння. Більшість невдач при використанні технології гештальтів походять з не розрізнення представлених рівнів, нерозуміння, де знаходиться людина: який її психологічний стан. Найбільш загальна проблема в гештальті – спроба фокусувати перш, ніж є досить енергії, тобто перейти на рівень два до освоєння рівня один. Гештальт технології – це процес поступовий, який відбувається поетапно. Організації (підприємству) необхідно, передусім, відмовитися тимчасово від якихось змін, «завмерти», щоб отримати відповіді на питання: «хто ми», «що маємо», «які наші сильні й слабкі боки», «чим ми унікальні», зрозуміти, як сталося, що система у такий спосіб функціонує так, а не інакше, має ці структури, а не інші, як усе дозволяє працювати, що це дає і найголовніше – чого це позбавляє. Такий шлях дозволяє придбати тверду опору у тому, щоб вносити якісь корективи в такий стан справ, змінюватися, якщо це потрібно і, можливо.

Розглянемо гештальт як можливий інструмент передбачення, адже гештальт-технології – це технології управління соціально-економічними системами ХХІ століття, засновані на психології і філософії сприйняття майбутнього як образу бажаної реальності. Гештальт – це своєрідна кореляція між минулим і майбутнім образом, що «діє» на сьогодення. Слід зазначити, що існує істотна різниця між передбаченням у гештальт-технології та передбаченням як футурологічної категорії, де образ майбутнього є апіорним. Передбачення при використанні гештальтів спирається на сукупність досвіду, що вдає із себе екстраполяцію того, що відоме з минулого, на вірогідні події майбутнього з відповідним зворотнім зв'язком, коли образ бажаного майбутнього робить висновок про те, які дії в сьогоденні будуть ефективні для підготовки такого майбутнього: воно направлене з майбутнього в сьогодення.

Головним інструментом синтелектичного моделювання ми обрали гештальтну конструкцію, що побудована на нашій теоретичній уяві та поєднанні принципів гештальтології: схожість, близькість, суміжність, замкнутість, що формують головний інструмент цілісності – холізм (Х. Еренфельс, В. Кьолер, М. Вертгеймер та ін.).

Гештальтний підхід з'явився на стику культурних епох, що знаменують трансформацію багатьох областей знання. У другій половині минулого століття епоха модерна з характерними для неї раціоналізмом і вірою в об'єктивність змінилася епохою постмодерна, відмінною рисою якої було заперечення якої б то не було об'єктивної реальності. Таким чином, гештальт-підхід виявився в авангарді постмодерністської революції. Визначення місця гештальтів в сучасній культурі та науці одна з найскладніших і суперечливих проблем, пов'язаних з питанням про їх приналежність до будь-якої з відомих сфер життєдіяльності людини. Інтерпретація процесів переходу ментальної (невидимої, інтелектуальної) в астральну і фізичну пояснимо з самого процесу редукції енергії (табл. 1).

Таблиця 1. Інтерпретація процесу Редукції (пряма і зворотна)

Зміст поняття	Значення / позначення	Інтерпретація пряма і зворотна
З лат. – <i>reductio</i>	Повернення → відновлення ←	пряма зворотна
Редукція економічна	Зведення складного до простішого ↔	пряма
Редукція інформативна	Складність, паралельність, порівнянність → ←	пряма зворотна
Редукція математична	Пошук істини, зведення до простого ↔	пряма
Редукція синтелектична	Пролонгування дії інтелектуальної енергії → ←	пряма зворотна

Джерело: власні дослідження.

Як бачимо, процеси редукції (переходу, перетворення) можливо характеризувати семіотичним кількісним та якісним виразом матеріалізації та дематеріалізації енергії, що являє собою нескінчене існування Всесвіту, дихання всього живого, циклічність розвитку, фазові переходи, руйнування та катастроф. Домінуючими при цьому є процеси мислення та творчості, позитивна спрямованість думок, творчий інтелект. Гештальтні форми можуть бути різними: триумф та сила творчого розуму (ноосферна економіка), мультиплікація та акселерація нових творчих ідей (інновінг), прагнення до найвищої міри досконалості (акмеологія), взаємодія ринкових сил (гудвіл), позитиву гештальту особистості (НЛП).

Таким чином, сучасні досягнення в дослідженні тонкої невидимої енергії та торсіонних полів, взаємодії процесів матеріалізації

та дематеріалізації в системі фізіологічного мислення дозволяють модернізувати теорію фізичної економіки до наявності знакових систем, семіотики та реалій об'єктивного світу, а використання категорії Духоматерії сприятиме формуванню ментального гештальту Провидіння і застосуванню його в когнітивних та фізичних системах. А оцінку складної інтелектуальної праці здійснювати як подвійної простої, що може бути орієнтиром для подвоєння заробітної плати працюючих, але в узгодженні з рівнем освіти кадрів: бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор наук.

Наразі в конструюванні гештальтів управлінських систем за нашими дослідженнями (підручник «Психологія управління», 2016 р.) стержневою цілісністю є наявність лідерства, в тому числі за критерієм Європейської Фундації Q-менеджмент. В перспективі подальших досліджень передбачено апробацію таких розробок на об'єктах місцевого самоуправління зі зміною понятійного апарату та застосування науково обґрунтованих механізмів впливу в системі менеджменту, що побудовані на основі принципів синтелектики.

Уроджені або придбані викривлення генетично детермінованого шляху пізнання неминуче ведуть до неприродовідповідного мислення, яке неадекватно Світу і здоровому людському глузду. У цьому випадку ми маємо справу з тим чи іншим ступенем відхилення від норми природовідповідності. Саме з цієї причини в системі ноосферної освіти на перше місце в освітньому й виховному процесах ставиться *мотивація індивідуального природовідповідного мислення особистості*. У ноосферній освіті учень із перших кроків у школі вчиться базовим нормам дотримання законів пізнання. Необхідно забезпечити доступ до позитивної інформації у своєму найближчому оточенні, сучасних ЗМІ, літературі, кіно, театрі, культурі. Якщо немає доступу до високоякісної інформації, людині неможливо резонувати з високими частотами, вона не знаходить резонансу своїм високим устремлінням. Сприйняття низькочастотної інформації знижує власний потенціал людини: починається рух униз. Практикою реалізації гештальтних підходу в практиці суспільних процесів знайшло своє відображення у впровадженні ідеї «Родова садиба», де управління процесами розвитку сільських територій діє на основі гештальту «малої Батьківщини», що містить

ознаки самодостатньої цілеспрямованої організованої системи сталого розвитку.

Розвиток соціально-економічної та екологічної систем є результатом взаємодії та суспільно-економічного обміну ресурсами в умовах формування стійкості та забезпечення інтересів держави та мешканців території. Регуляторні механізми впорядкування господарських процесів та життєдіяльності на перше місце висувають гармонізацію та партнерські відносини між усіма учасниками, в тому числі на засадах державно-приватного партнерства та публічного управління за координаційно-керуючої діяльності органів державної влади та місцевого самоуправління (рис. 2). Збалансованість, пропорційність та системний характер управління дозволяє активізувати внутрішній потенціал регіону завдяки багатовекторності його розвитку.

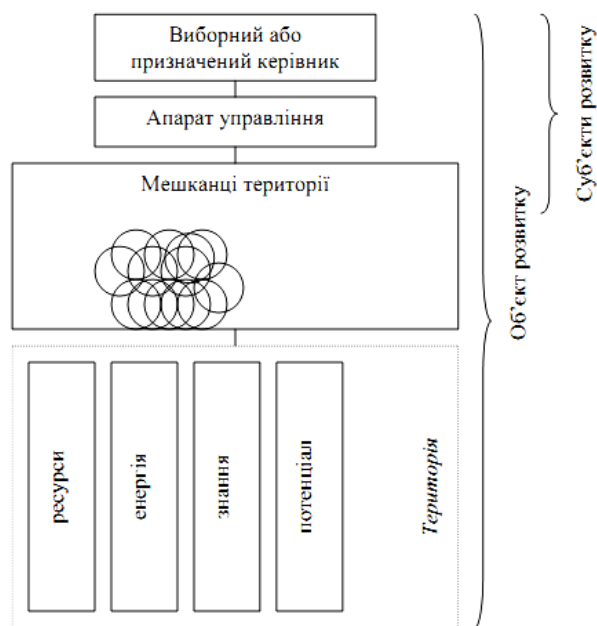

Рис. 2. Суб'єктно-об'єктні відносини адміністративно-територіальної одиниці

*Примітка. ○ – центри інтересів мешканців територіальної громади.

Джерело: власні дослідження.

Одним з найбільш важливих суспільних інститутів та найактивніших інструментів його розвитку є інститут громадянського суспільства (безпосереднього управління та прямого народовладдя), як особисто позитивно себе зарекомендували на сільських територіях (прямі

приватні інвестиції становитимуть понад 300 тис. грн./га, а у населений пункт з 250 дворів – 75 млн. грн, що дозволить вирішити демографічну проблему та гарантувати). Нормативно-правовою основою позитивних суспільних процесів покликаний стати законопроект «Про Родові садиби та Родові поселення», яким передбачене виділення кожному охочому того громадянину України 1 га землі в постійне (або довічне) використання з метою облаштування родової садиби, безоплатно, без права продажу з правом передачі лише в спадок. На громадянина покладається обов'язок засадити 30–50% ділянки неплодовими деревами, з метою запобігання водній та вітровій ерозії, а також відновлення водно-повітряного режиму й родючості ґрунтів.

Практика України налічує наявність близько 100 поселень нового типу, які від традиційних вирізняє високий рівень свідомості та відповідальності за власне життя та навколишній простір. Народжена «знизу» ініціатива є підтриманою на місцях державними службовцями на рівні сільських, районних, обласних рад, районних та обласних державних адміністрацій, науковцями НААНУ та міністерствами. Так, питання відродження і розвитку сільських територій завдяки реалізації механізму створення родових садиб розглядалися Кабінетом Міністрів України в 2009 та 2014 рр. і за дорученням КМУ 8 міністерствам в 2009 р., а в 2014 р. – 10 міністерствам дано розпорядження щодо вивчення досвіду створення та функціонування родових садиб та родових поселень з можливістю подальшого впровадження цієї практики в усіх регіонах країни (наразі існує близько 100 поселень, більшість з яких зосереджена у північній та центральній частинах держави).

Міністерством аграрної політики та продовольства України, спільно з ННЦ «Інститут аграрної економіки», запропоновано використати механізм створення та функціонування родових садиб та родових поселень в Державній програмі розвитку сільських територій до 2020 р., а в 2010 р. Концепція Державної цільової програми «Родова садиба» була затверджена КМУ. В Житомирській області за останні 7 років число започаткованих родових поселень зросло з 1 до 12. Зокрема, в Малинському районі області за допомогою механізму створення та функціонування родових садиб та родових поселень та сприяння сільських рад відроджено два населені пункти та розпочато відродження третього, тоді як офіційна статистика

констатує щорічне скорочення чисельності сільських населених пунктів на 17 одиниць – з початку 1990 р. їх чисельність зменшилась на 400 одиниць, ще близько 600 налічують від 1 до 10 будинків, в яких числяться мешканці. Особливо позитивно можливість реалізації концепції власної Малої Батьківщини була сприйнята мешканцями міст, які на основі практики створення родового поселення відроджують зникаючі хутори та села, відновлюють інфраструктуру, за одночасного створення базису для продовольчої та економічної безпеки родини та країни, відновлення локальної економіки, підвищення потужності та потенціалу територій свого перебування, відродження національної історико-культурної спадщини, ремесел, оздоровлення населення, вирішення демографічної ситуації, активізації ролі місцевої громади, створення обслуговуючих кооперативів та споживчих спілок, поширення органічного виробництва, безвідходної життєдіяльності (в тому числі відновлюваних джерел енергії), біоадекватних методик в освіті та вихованні (ноосферна освіта) тощо і, як наслідок, відродженні національного господарства.

До основних перешкод до широкого поширення позитивних змін на сільських територіях України можна віднести традиційність типу мислення, одним з наслідків якого є обезлюднення територій. на зміну якого мають прийти самостійність та конкурентоспроможність; розуміння та знання законодавства; проектне мислення та формулювання. Опанування цих підходів дозволяє мешканцям територій ставати власниками. Трендом сьогодення та майбутнього є 1) створення багатства на відновлюваних джерелах ресурсів (правило відновлення циклу – нескінченно відтворюваний процес, на відміну видобувній основі для промисловості), 2) запобігання надмірним витратами (принцип розумної достатності), 3) поширення локальних економік, 4) власна економічна безпека (на противагу, споживанню «чужого», що панувало в другій половині ХХ ст.). У практиці життєдіяльності та господарювання такими відновлюваними системами є 1) земля, вода та Сонце, пов'язані в межах однієї системи (з цієї позиції Україна одна з найбагатших країн світу, де є такі родючі землі з достатньою кількістю вологи та сонця, спроможні продукувати як зелену саму, кисень, так і інші елементи), 2) технології (результат людської діяльності, що мають просторову основу, яка обмежує можливості їх реалізації в мегаполісах).

Іншим складовим елементом, що забезпечує розвиток територіально-адміністративного центру, є створення «критичної маси» – формування групи осіб (однотумців, які мають власність та є впливовими – мають здатність до ситуаційних змін), що ототожнюють себе з об'єктом управління (експериментально доведено, що їх кількість має становити не менше 10%), що також ускладнює можливість реалізації просторових реакцій в мегаполісах.

Найбільш життєздатними в довгостроковій перспективі виявляються структури, що формують системні взаємозв'язки з іншими напрямками діяльності (зокрема, екологічні проекти активізують появу дрібнотоварних виробництв, що будуть стимулювати економічне зростання тощо), іншими словами в межах територіального утворення з'являється система соціальних зв'язків, що об'єднує людей за різними напрямками та різним способом. Це дозволяє концентрувати зусилля, формуючи системні знання та створювати ефект мультиплікатора внаслідок об'єднання зусиль та розуміння наслідків впливу окремих напрямів один на один та на систему в цілому (синтелектичне бачення). Критерієм розвитку в цьому випадку виступатиме здатність системи створювати для себе продукт, що є конкурентоспроможним порівняно з продуктом, створеним за межами системи (конкурентоспроможність виявляється загальною в межах всієї території).

Створення системи інформаційного домінування є підставою для появи конкурентоспроможності й за межами системи. Великий потенціал системи обумовлений її внутрішніми зв'язками, наприклад, внаслідок громадської діяльності (обмін послугами всередині громади, що формує соціальний капітал і зберігає час та гроші). Активатором проектного підходу стає дія та її суспільно-корисний наслідок, де кожна з цільових аудиторій отримує ефект пропорційного внеску внаслідок соціальних зв'язків. Інвестиції фізичних осіб в населений пункт з 250 дворів за 10 років складуть понад 75 млн грн. Відродження 600 зниклих та 600 населених пунктів, що знаходяться на межі зникнення сприятиме підвищенню зайнятості 100 тис. працівників протягом 10 років, появу інвестицій фізичних осіб – 9 млрд грн щорічно, виробництво екологічно чистої продукції – 3 млрд грн на рік.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Реальність багатогранна, але, у більшості своїй, передбачувана. Вона складається з реальностей кожного учасника, відносин між ними, реальностей підсистем тощо. Наприклад, продавці вважають спеціальне обслуговування клієнта капіталовкладенням, що приносить дохід, бухгалтери – вважають – це лише з додатковою статтею витрат, збільшується вартість товару, а інженери можуть вважати це зайвим і навіть шкідливим. Гештальт є об'єднуючим фактором реальності. Завдяки гештальттехнологіям створюється така організація людей у взаємній співпраці, яка дозволяє досягти успіхів у діяльності підприємства при мінімальному керованому впливі на співробітників. Особливо це важливо в процесах децентралізації та застосування нових форм територіальних громад, в яких нові парадигмальні самоорганізаційні форми мають непересічне значення.

Особливе становище родової землі зумовлене її розумінням як цілісної частини держави, що є надбанням родини, спроможною створити базис її матеріального та духовного зростання як для сьогоденних, так і майбутніх поколінь, що підвищує довіру до керівництва країни та впевненість у майбутньому, сприяє об'єднанню народу. На зміну людині-споживачу виникає Людина-Творець, відповідальний за свою родину, Рід, процвітання своєї Батьківщини. Питання освоєння спустошених сіл та хуторів й творення на їх основі квітучих садів, територій, які забезпечують себе екологічно чистим продовольством у сприятливих природних умовах, будуючи власний дім на своїй землі, яку можна залишити нащадкам поряд з досконалим середовищем існування, є перспективним напрямом подальших досліджень.

Література

1. Гештальти соціально-економічних систем / за ред. проф. Є.І. Ходаківський. – Житомир: Вид-во «Рута», 2016. – 226 с.
2. Мосиенко О.В. Рефлексивний підхід к управленію персоналом как основа самоорганизации / О. В. Мосиенко // Международный научный журнал «Прогресс». – 2015. – № 5-6. – С. 73-77.
3. Вернадський В.І. Біосфера та ноосфера / В.І. Вернадський. – М.: Айрис-прес, 2004. – 576 с.
4. Вознюк А.В. Интегральная концепция соматического и духовного здоровья личности:

монография / под ред. А.А. Дублелюк / А.В. Вознюк. – Житомир: Изд-во ЖГК им. И. Франка, 2013. – 716 с.

5. Грабар І.Г. Синергетика економічних систем: [навч. посіб.] / І.Г. Грабар, Є.І. Ходаківський, О.В. Вознюк, Л.Ю. Возна та ін. – Житомир. – 2003. – 244 с.

6. Синергетика: методологія ефектів: монографія / І.Є. Януль, Ю.Ю. Мороз, О.В. Іванюк [та ін.]; наук. ред. Є.І. Ходаківський, Т.О. Зінчук, І.Г. Грабар. – Житомир: ЖНАЕУ, 2012. – 624 с.

7. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти [текст] навч. посіб. / Є. І. Ходаківський, В. П. Яковчук, І. Л. Литвинчук. – К.: ЦУЛ, 2014. – 276 с.

8. Ходаківський Є. І. Психологія управління: підручн. 5-те вид. перероб. та доп. [текст] Підручник. / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. – К.: ЦУЛ, 2016. – 492 с.

9. The modern social and economic policy of Ukraine: problems of providing for and enhancing of adequate living standards and quality of life / Yu. Bogoyavlenska, M. Plotnikova, E. Khodakivsky // Management theory and studies for rural business and infrastructure development. – 2010. – № 21 (2). – P. 18–26.

10. Ходаківський Є. І. Формування системи розвитку сільських територій на засадах підприємництва, саморегулювання та державного управління / Є. І. Ходаківський, Т. М. Ратошнюк, Л. Л. Капітула, М. Ф. Плотнікова // Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. – 2016. – № 25. – С. 158–170.

11. Плотнікова М. Ф. Направлення многофункціонального розвитку сільських територій / М. Ф. Плотнікова // PROGRESS. – 2013. – № 1-2. – С. 44–48.

12. Іванюк О. В. Інтелектуальна власність. Навчально-наочний посібник / О. В. Іванюк, І. Л. Литвинчук. – Житомир : В. Б. Котвицький, 2014. – 163 с.

13. Родова садиба: економіка, технології, комунікації, екологія: навч. посіб. / М. Л. Васильєв, Г. Грабар, С. В. Молодецька, М. Ф. Плотнікова. – Житомир: Рута, 2017. – 272 с.

14. Васильєв М. Л. Перспективи розвитку сільських територій та Концепція «Родової садиби»: соціально-екологічний аспект / М. Л. Васильєв, М. Ф. Плотнікова // Вісник ЖНАЕУ. – 2014. – № 2, Т. 4, ч. II. – С. 412-423.

**GESTALT TECHNOLOGIES OF
TERRITORIAL DEVELOPMENT
MANAGEMENT****E. Khodakovsky, V. Yakobchuk, O. Ivanyuk,
M. Plotnikova, O. Mosienko***e-mail: marianma@yandex.ua*Zhytomyr National Agroecological University,
Staryi Blvd 7, Zhytomyr, 10008, Ukraine

The article reveals the modern form of noospheric thinking and training of young people based on the unity of mental and astral energy. Found features socio-environmental development of rural areas with the use of Gestalt techniques for modeling leakages that are on the minds of owners of households in the process of revival of rural territories on the basis of kin's settlements, spiritual and physical revival, in which the formation of entrepreneurial, educational, oztorun, recreational and tourist structures. Considerable attention is paid to the comparative analysis of models of public-private partnerships, public management and public administration. The planned measures on increase of efficiency of labour and employment of the rural population.

Keywords: socialization, sustainable development, rural population, tribal settlements, Gestalt technology.

**ГЕШТАЛЬТ ТЕХНОЛОГИИ УПРАВЛЕНИЯ
РАЗВИТИЕМ ТЕРРИТОРИЙ****Е. И. Ходаковский, В. П. Якобчук,
О. В. Иванюк, М. Ф. Плотникова,
О. В. Мосиенко***e-mail: marianma@yandex.ua*Житомирский национальный
агроэкологический университет,

Старый бульвар, 7, Житомир, 10008, Украина

Раскрыты современные формы ноосферного мышления и воспитания молодежи на основе единства ментальной и астральной энергетики. Выявлены особенности социально-экологического развития сельских территорий с применением гештальт-технологий моделирования истоков, идущие из ментальности владельцев домохозяйств в процессе возрождения сельских территорий на основе создания родовых поселений, духовного и физического возрождения, в которых образуются предпринимательские, образовательные, оздоровительного, рекреационные и туристические структуры. Значительное внимание уделено сравнительному анализу моделей государственно-частного партнерства, публичного управления и государственного администрирования. Определены меры по повышению эффективности труда и решению проблемы занятости сельского населения.

Ключевые слова: социализация, модель устойчивого развития, сельское население, родовые поселения, гештальт-технологии.